

DÜŠEVNI LIST

Mesečne verske novine.

Vu iméni překmurske evang. šinjorije reditel
i vödávník: FLISÄR JÁNOŠ,

Murska Sobota.

Ček računa št. 13,586; imé „Düševni list“ M. Sobota.

Cejna na cejlo leto 20 Din., v zvönstvo 30 din.,
v Ameriko 1 Dol., edne numera 2 din.

Izhaja ednók na mësec.

Naprejplačilo gorivzeme vsäki ev. dühovnik i vyučitel.

Luther i reformácija.

Nemreta se löčiti Luther i reformácija i vendar je rěč reformácija vékša. S tem neščemo pomenšati toga velkoga, čüdivitoga človeka, samo to ščemo povdariti, ka je zgodovina kak bože delo vékša od lödi, šteri v njej delajo. I nišče ne bi bole potrdó tej rěči, kak Luther sam, ki je sebé samo za mrtvo škér spozno v boži rokáj i je ednók, od dela reformácije gučéč, pravo: „Kak slěpi konj sem prišo notri v tó dugovánje“.

Če spominajóči se ž reformácije v dühi v Wittemberg vandramo i poglédnemo v srcé velkoga siná pröste kmečke hiše, znamenitoga profesora i predgara, tróje bodemo najšli v njegovom gorécom srci:

Vsej cerkveni voditelov, pápe i püšpekov, zmožni svetski poglavnikov, sinöv odlični rodbin se ognovši si Bög zberé ednoga pröstoga baráta, kmečkoga siná, náj ga v svojo slüžbo vzeme i přék njega oprávi velko, nájsvetejše delo: reformácijo, poprávlanje, očišćenje svoje sv. materé cerkve. Bög se je nej skrio za obláki, nego vö je stöpo s svoje skritosti i njegova rěč je pá živa istina bila.

Tó drügo, štero vidimo v Lutherovom srci, je möč vere, möč ogvüšanja: Nej zevčenost, nej modrost, nej znánje je ona möč, s šterov Luther človeča srca osvája i se casari i pápi postávla, nego njegovo ogvüšanje, njegova vera. Nikaj ga nemre

omájati, nej plašlivi tanáč prijátelov, nej nevarne grožnje protivnikov. Luther bi ráj mrö, kak pa svoje ogvüšanje zatájó. I stem je pösto reformátor cerkve. Nišče se nemre več skriti za hrbet svojega popa i praviti: verjem, ka té verje! Za tó se ide, ka verješ ti! Ti sam stojiš pred svojim Bögom! Samo tvoja vera te zveliča! Ne pomága ti vera cerkve i pápe, ne hasnijo ti višešnja dobra dela svetnikov! Samo ednoga sredbenika máš: Kristuša!

Tó trétje pa je: Barát se oženi. Nüne slüžba pri oltári se spremeni v slüžbo materé nad zibelkov deteta. Néba i zemla, boža slüžba i svetsko pozvánje sta več né löčeniva. Delo je svéto postanolo, cerkev je prestrána kak cěli svět, delo žülavi rök je boža slüžba. Delo i trüd, pozvánja i slüžbe so posvečene, nej po kadili i posvečenoj vodi, nego kak zapoved Gospodna.

Ovo, obnovleno, pomlajeno srcé prvoga kršćanstva bije v prsaj Luther Mártona. Poslüšaj njega skrivnostne vdárce i prebüdi se na nasledüvanje na nóvo odkritoga evangelioma!

D.

Vera je nikaj drügoga, kak srčno zavüpanje v Boga. Što takše trdno zavüpanje i batrivno srcé má pröti Bögi, té má právo vero. — Luther.

Ešče ti svéti se tüdi strášijo od sodbe i či ne bi bio. Kristuš njihov branitel, stanovito bi tüdi oni na skvarjénje přišli.
Luther.

Luther v-Wormsi.

(Pisao: SZÁLAY MIHÁLY, poslov. FLISÁR JÁNOŠ.)

V-1521-tom leti aprila 18-ga dnéva je Luther v-Worms pozváni pred orsački gjülěš, naj račun dá od krstšanske vere poprávnanja (reformátie) včenjá:

V-Worms se ravna Luther, samo li dén čáka; Vsáki prijátel ga prosěč zadržáva, Boji se za njega, vu srdci se stara, Vnôgi ga objôče vu dŕši skrivoma: „Nejdi, neravnaj se tá med protivnike, Ki te že čakajo na smrt, moke težke. Ka má bidti z-dela, po tej' začnjenoga, Či te protivnici vmoríjo vrêloga?“

Mirovno poslŕhša prijátelov reči: „Nestrahšte se nika, batrívno govori: Mam že od casara dáno slobodščino, Slobodno tak idem, ár mam mirovščino.“ — Meo je tákšo túdi Hus Jánoš spísano, Gda je šô vu Konštanz, v-rokaj potrdjeno; Či je glih bio na njê casara pečátnjek, So ga osôdili, — z-ognjom vzéli žitek.

I vse ove drŕge, kí so rêč zdignoli Za Jezusa návuk so se bojŕvali, Kak je on tó v-rêči naprê vóoznano: Pregánjanje, mantro, je za nájem dôbo: Wald Peter je pregnán daleč z-domovine, Wicklef je ošpotan, skopan z-groba zémle;

Pênezi i dŕša.

(Pripovêst.) (Postovenčo FLISÁR JÁNOŠ.)

Pri tákšem rečŕvanji se je Peter nê mogao zadržávati, ka bi se pred slugmi nebí zburkao. Či njemi žena nehênja na oči metati oni 2000 rajnškov, tak on odidti more od hiže, ár tó nemre dúže trpeti. Nanika žena je pa v-kŕhnji pred slŕžbenicami cmŕndrála. Kak je dobro, ka so mi mati že vu grôbi, nê so se včakali té sváje i zburjave. Či bi znali sirôta nakeliko se je premêno eti žitek, obrnoli bi se vu grôbi. Ona sá ma bi že rada mrla i Peter bisí teda lahko vzéo tákšo ženo, čtera bi povôli pênez prišparala z belic i mlêka k vérstvi.

One reči, štere slŕžbenic vŕha gori vzemejo, nespádnejo na pečino. One reči so tákše semen, štere vózidejo, ništere po desét teliko. I či so zišle, neostánejo tiho na ednom mesti, kak pšenica, ali žito, vandrajo od hiže do hiže, nô-

Vu železo djáni, na mágli žežgáni, Savonarola od Rima tak mantráni.

„Znam!... I či bi v-Wormsi tákši ogen goro, Šteroga plamén bi do nébe gori ségno, I teliko vragôv čakalo na méne. Keliko žindelov májo Wormsa strêhe: Dônok bi šô med njé, — nesmém zaostáti — Od Kristuša mam jas svedočanstvo djáti: Za Kristuša je pa žitek moj nê drági, — Za njega živeti, slŕžiti: — nê vrági!“

I gdešté tá ide, stančarje bodôči, Vu velki vnožinaj pred njega pridôči, Pítajo: što je tak té batriven možki, Ka on prôti Rimi vŕpa státi, idti? Dobro ga poznajo z-dêl njegoví glása, Povséd glášenoga casarvoga písma, Štero je vu vsê mêtaj vò bilô djáno: „Luthera knjige se vse žežgati májo!“

Gjülěš je bio v-jezeropétstô v-edendvajstom V-ápriliš mēseca, dnévi osemnájstom, V-veliki prestori palače précimbne, Pred vnožinov velke tam vkŕper správlene. Tá je bio pozváni Luther račun dati Od dela i včenjá svojga vadlŕvati. Ah, kelko jih právi od hŕdôbe gnáni: Vrêden je on smrti, naj bode žežgáni!

vo semen rodijo, náimre vu náležni žensek vŕhaj, štera vŕha so dnesdén rávno tak odprêta, kak oni gradôv vráta, štere so inda šegô meli predprotivniki doli zapêrati. I ešče edno návado májo slŕžbenic vŕha. Nepravični bi bili, či bi tó pravili, ka tá vŕha nečŕjejo. Tá vŕha dobro čájejo, včási ešče na stô stopájov dalečine. Čŕjejo ešče pri zaprêti dveraj i ešče skôz kusti krepki stên túdi: I ka slŕžbenic vŕha gori vzemejo, tó nepozábijo, nê tak, kak na njé zavŕpano zapoved.

Ešče i kôdišje túdi, z-šterimi je Nanika vertinja vnôga dobra včinila, popádnejo z-vôpovêdani reči štrtke, pozábivši doblene dári zahváliti, ali paščíjo se glás dale nesti i dati. Jestejo lŕdjé, kí radi glásijo tak zváne „tute“ nosijo z dosta lažmi zmêšane.

Tá nesrečna familija se je tak v-zôbe dála lŕdém. I kêm menje je bilô zroka prvle, ka bi od njé lŕdjé hŕde glási, tute raznášali i nosili, tém vékša prilika se je zdá ponŕdila na tó. Vnôgi

Ali vnôgi drŭgi obládnost želêjo, —
 — En hirešen bojník njemi tak erčêjo :
 — Vu teški boj ideš sirmák, krotek barát,
 Trdit i svedočit svoje pravice zlát ;
 V-teškêšom boji se rêtkogda vrtimo,
 Ki skorom vsákidén vu boji stojimo,
 Al' či pravico máš, boj krepek v-toj veri,
 To dobro delo Bôg obarje, tô veri !

Kak je v-hižo stôpo, se je malo strсно,
 Od vnôgoga líšča i précimbe lékno ;
 Sveklošča vu hiži, précimba na lúdi
 Oster pogléd z-ôči strêla prôti njemi.
 Tam sedi casar i glavárje, hercegje,
 Éršeki, pŭšpeki, prebráni kôvetje.
 — I on, prôsti barát, stána nisikoga,
 Kristuša nasledník i ponízen sluga.

V-poniznom govori prosi odpŭščenje :
 Da ga prerazmijo i njegovu činênje,
 Či má bidti, nevê se vse prav šônati
 I vsákoga pôleg réda pozdrávlati :
 V-prôstom tŭvárištví je zrásao gori on
 Med kmičnmii stenámi, vu klôšteri samnom.
 Z-svetskov gospodôv je rêtko gda meo delo,
 Njih plemenitost včítí, nê meo priliko.

Na knige kázavši, ga ostro pítajo :
 Jeli vadlŭješ, ka od tébe shájajo ?
 I da on tak erčé, ka je je on pisao,

so se radŭvali, ka zdá lehko razláčajo Vajdove.
 Vište — so pripovedávali — tê so vs'gdár ná-
 čiši šteli bidti od ovi drŭgi. Zdá je je pa tê ni-
 štérni jezérk zgŭbiček nakeliko zmôto. — Tô so
 tí svétí, prebráni, darovitní, morální lŭdjé ! — Zdá
 se je vôpokázalo, ka so njim pénezi prijétnêši
 billi, kak bližnji. Oni so se bogme samo dévali
 za dobre ! — Sram je more bidti, ka oni, ki so
 istina prémočni lŭdjé, za toga máloga zgŭbička
 volo, tákši velki hér ženêjo i činijo !

Náimre ženske so se radŭvale jáko.
 Nê so skrivale svoje hŭde škodožel-
 ností. Glásile so bár, ka nakeliko šajnáll-
 vajo Peter gazdo : — Žnjim bi vsáka spametna
 ženska lehko vô prišla. — Ali Nanika ? — Ona
 je perse od sébe tô mislila, ka je môdrost z žli-
 cov jêla ! — Vse drŭge ženske je zavrgla. — Z
 timi drŭgimi je nê hodila vkŭp na tračkanje ! —
 Gizdáva je bila ! — Z tém se je tŭdí samo pre-
 štímávala, ka je siromáke obdeljávala ! . . .

Trdno želêjo tô, da bi vse zatájó !
 — Či bodeš vadlŭvao, ka si blôdno včino,
 Včasi boš sloboden, vse máš odpŭščeno :
 Trditev, razláganje nedovolimo, —
 Naj, bo, kak je bilo, — naj od té čŭjemo !

Ali na tô Luther brš odgovor dati
 Nemre : — „tak“ — ali „nê“ — naednôk
 praviti.

Čŭti, — ka se nê samo njega dostája,
 Drŭgoga juš jeste, jemánje račúna ;
 Dosta pravê bode Bôga vadlŭvati,
 Kak pa lŭdém mánjim nesrámnó podati.
 Zátó, ka náj delo globoko previdí,
 Si eden dén prosi, da si prav premísli.

Na drŭgi dén v-lêpom govorênji bráni
 Pravico, istino. — V-tom je zadržáni.
 Preštímáno njemi etak govorijo :
 „Ka ščéš povê nam brš, naj te že čŭjemo :
 — „Zatajiš ali nê ?“ — Povê na nakrátcí !
 Ár nega vrêmena dosta preklájati !“
 . . . Hênja, i batrívno na casara glêda, —
 Trôsi se 'me dŭša od ognja srdčnoga.

Obráz se zažari, — edno skuzo pŭstí,
 Njega rêč liki zvon se ômurno zglási :
 „Či víšni gospodje ščéjo od mé znati,
 Krátki i odkriti govor Vam mam dati.
 Dam Vam ! šteri neo meo ní zôbi, ni roglôv,

Bogme so že dávno šli etakši guči med
 lŭdmi : či tak, ka se z tóv ženskov kaj nezgodi,
 tak nega pravice na svétí ! I zdaj njê je tŭ ! —
 tak so klajfale ženske. Možki so malo nakračíše
 glásili pogovárjanje. I Nanika je bole dobila od
 njih zagovor, kak Peter. Možki so tak vadlŭvali :
 ka je slêpi on človék, šteri nevidí, ka je Peter
 pripelao familijo v pangrôt. Zdá perse nevê, ka
 naj činí. — Okôli Nanike hiže je vs'gdár vse
 vrédi bilô. Nigdár se je nê pripetilo, ka bi na
 zvonenjá hip nê krédi bio obed i ka bi držína
 tŭdí ne bi dobila dobroga falata ! Tô je edna
 istina, ka ka je Peter v rôke vzéo, tisto je nig-
 dár nê prav prišjo vô. Štera ženska tákšega mo-
 žá má, je nê čŭdo, či se je nesreča zgodila. Bár
 bi nigdár nebi bilô od Nanike hŭše zenske ! —
 Na tô so pá tô odgovorile ženske : ka so možki
 bojdikaj, jedino je tisto dobro, ka ženska činí (?)
 Mesto toga, ka bi se njidva pôleg réda tak
 mogla obnášati i na tom bidti, naj se mir priseli

Nezbantúje nikoga on brezi zrokôv,
Naj tak vsáko dvojnôst naednôk prehitim,
Brez zakrívania odkrito odgovorim :

*„Od vsega, štero včim, tečas neodstôpim,
Dokeč z-svétga písma se jas neogvúšim,
Ka nemam istine ino nê pravice.
Li teda odstôpim i nazá vžemem vse!
Dúšo mojo vera obhodi i žené,
Ona dá rêč v-vústa, būdi na boj srdcé.
Žnjé mi pokážte vi, ka nemam istine,
Ka, so mo' včenjá nê Kristuša pravice.
Mesto šteri pápo, žinat spominate,
Šteri skončanja jas nespoznam za svéte,
Ár so večkrát svoja skončanja pôdrti
Ino endrúgoga sami prekúnoli.*

*Z-podgovornostjov sem vse dobro premislo,
Ka činim? Ka dobim? Do konca prebrodo.
I či sem bár stôkrát znôva, znôva začno,
Pri tom mam ostáti, vôdržati močno!
Prôti dúšnojvêsti je grêh kaj činiti,
Té se mam bojati, li nje se strahšiti!
Tū stojim pred Vami, sodte me bár kakštè!
Pravica je z-menom! — Bôg pomori menè!*

* * *

Odgovor je dáni, šter'ga slédnje reči,
Kak žerjavi ogen pečé, žgé i gorí.
Velka túhoča gráta, da se sapa čúje,
Po cêloj dvoráni se rúm naglašúje.

Čúdúvajôč gléda vnožina baráta,
Nišče je nê čakao govora tákšega.
Njegovi vernici, kak se veselijo,
Ti dvojéči se zdâ vsi k-njemi zdrúžijo.

Tam na ovom stráni prestrahšna odúrnost
Bi ga, kak nájhitrê osôdila na smrt.
Pápo poslanec Eck ino žnjim ti ovi
Rátajo, casara: „zgrabi ga i vmôri!“
Ali Károly casar je negenjen toli,
Svojo rêč zničiti nikak neprivoli,
Ár sam túdi vidi Luthera istino
I kak je obečao, pústí ga slobodno!

Ali kak odide, gjúlêša većina
Orsačkokunênje vöповê na njega:
Nê je prej tó človek, nego dúh húdôbe,
Bár štošté ga buje, nevčiné grêhote.
Ešče i onoga ségne tó kunênje,
Što njega poslúhša i má žnjim razmênje.
Što njemi obrambo vúpa darúvati,
Jêstvino, pítvino, njemi ponújati:
Navsigdár naj bode z-nebés vözaprêti,
Vu gehénskom ôgnji, vu pékli má preidti!

* * *

Na Luthera je sôd vö bio povêdani,
I po cêlom orsági vörazglášení;
Ali Bôg je tó nê šteo dopústiti,
Svojega vernoga slugo prepraviti.
Njegov dober skrbnik, te Môder Friderik

k-njima v-prebvtálišče, se je svaja, štúkanje vsig-
dár bole i bole potékšávalo med njima. Tak se
je njidva žítek od dnéva do dnéva pohúšávalo.
Nanika je dostakrát molila, dabi jo že Bôg k-
sebi vzéo i gvúšno, ka je Peter túdi tak čúto.

Pred risálskov nedelov se je zgôdilo: Peter,
kak je v-gojdao gori stano, njemi je v pamet
prišlo, ka bi rad koláčine jo. Žena, Nanika je
tô návado mēla, ka je na soboto večér za cêlo
famílijo (teliko kaláčinov spekla, ka je redovno
ešče žnji gori ostalo i ostanke je sledi nišče nê
šteo jesti. Peter je tak, dabi ga sam te hūdi na-
rátao, naj z ostanke prosí. — Ali je pa dvé
kôdiškinji vido od hiže odhájati, štero ga je čer-
merilo? — Nevêmo jeli kôdišje túdi záto stánejo
rano, naj njim človek na oči ne meče, ka so ma-
njácke, či je od toga rêč, naj do koláčinov pridejo.

Tak je Peter k-kávi koláčine šteo meti. Na
štero njemi je žena tó odgovorila: „Nega več
koláčinov, ali prinesém ti krúh!

— No, tó bi bogme čúdnô delo bilô, či
ne nájdeš koláčine. Vêm je ji pa včera j zadosta
ostalo. — Idi samo Eržika, hči moja, ti znábidti
ešče kaj náideš žnjih!

— Právla sem ti že, ka ji nega več i nê
je potrébno, ka bi je Eržika iskala, — či ti ed-
nôk právim, ka nega!

— Ali kama bi pa bio on koláč, šteri je
snôči ešče gori ostao? — píta Peter.

— Či ednôk právim, ka nega več, — od-
govori žena.

— Na tó se je Peter razprasno:

— Jeli je pa pri nás že tak, ka kôdišje po-
jêjo od naši lamp koláčine, zdâ njim je že krúh
nê dober. Dnes — vútro že tá pridemo, ka niti
krúha ne bomo meli, ár kôdišje vse pocerajo.
Perse, tak je tó tam, gde žena od kôdišov nika
ne šajnáliva, ali od možá i decé pa vsel!

— Nemrem znati, zaká ščéš dnes rávno
koláčine, — je právla žena. — Zagvúšno záto

Se je preskrbo, da ne bode manternik,
Nespádne na porob on neprijátelom,
Kí so želeli krv njegovo z-divjostjom.

Med domô potúvanjom ga Môder Fridrik
Z-vitézi dao zgrabiti, odnesti v-Wartburg
Grád, vu gvúšno mesto spraviti i skriti
I tam pod iménom Gospodin György bidti.
Desét mēsecov je prebivao v-Wartburgi,
Varvani i skriti, liki kinč predrági.
Tam je na materni jezik doj obrno
Z-grčkoga na nemško svéto písmo: Biblio.

Nišče je nê vedo, gde Luther prebiva;
Nišče nê pítáo, ka právi sôdba kríva?
Ali, gda je zvedo svoj vernikov dela —
Tam povrže Wartburg, domô se pripela.
Kak velko veselje gráta med verníkmi,
Gda so zavidili, ka je Luther v-žitki.
Nadaljáva dale vere poprávlanje,
Kristuša návuka, verečiščávanje!

Po cēla držávi, vu nemškom orsági,
Zvóntoga indri tú, v-Europe vsê kráji,
Je raznešeno Luthera delovánje,
Sever, jug, zhoď, záhoď ga vzeme na znánje.
Nišče nemísli ránč — Luther pa nájménje
Na trdoga sôda pravdeno spunenje.
Šúri se povsédi zdâ Reformátia,
Li vu Rimi je velika patália!

* * *

naj se svajúješ? Drúgôč, či so ostanoli i ponú-
jala sem ti je, ti je jí nígdár nê trbelo. Vsigdár
si tak pravo, ka postojéči koláčinov nemaš rad.

— Ti li tó ščéš, naj mené v-grob správiš...

Med njidva vsečé sin: „Drági ájta, premi-
slite si, ka je dnes nedela, svéti dén i ka bodo
pravli lúdje, či do čúli, ka se mi eti svajújemo?“

Bogme se je tó útro gori razburjala hiža.
Kak se je kréganje začnolo, slúžkinje so edna za
drúgov razišle, vért je túdi vó šô i deca za njim.
Te eden esi, te ov tá, tak se je vse kázalo, gda raz-
bojniko nedovédno zadrobišajo med húdím delom.

Nanika mati je po siná rečáj napré nosila:
Ka bodo lúdje pravli! — Bogme, ka bodo pravli,
či dnes od nás nikoga ne bodo vu cérkvi vidili.
Zagvúšno do nás pá z tém razláčali, ka smo se
véndar zbili i záto je nišče nê prišao v-cérkev!

No tak, či nišče nê, jas dónok tam bodem!

Počasoma se je gori oblékla kak se šika i
záčala je proti cérkvi idti. Nê je želéla prijáte-

Edno mámo ešče od Luthera znati,
Ka je vu Worms idôč, na toj dúgoj pôti
Vô zbrodo té lépi naš hymnus cérkevni:
„Trdi grád je naš Bôg“, zmožen, vekivečni.
Šteroga či lüteran v-srdci popéva,
Ga pobožnost v-dúši blájženo nadéva;
Potrdjáva se vu veri, v-pobožnosti,
Ino približáva k-Božoj smilenosti!...

Slabe návade.

Pri konfirmácii i pri svétoj večerji.

Či jeste v človečoj mladosti tákša blájžena
prilika, štera naše detinske dúše verska občú-
ténja z nepozábnim mišlénjom obogati, tak je tá
prilika pôleg lépi, božični večerov v prvoj vrsti
konfirmácie lépi svétek. Či ob priliki konfirmá-
cije detinsko dúšo tak známo v Božo bližino
pripelati, da v sakramentomi Gospodnove ve-
čerje občúti čúdo nôvoga preporedjenjá, té tákši
dár dobi na svojo pôť, šteri kinč med žitka gro-
bijánskom, vero i vüpanje vničújóčem boji vsig-
dár hranilna i oživávájóča môč ostáne toj vca-
gajóčoj dúši. Nepravilna konfirmácija pa je nê
drúgo, kak eden zánaji egzámen verenávuka v
cérkvi, i njegova môč i náslad niti telko časa
ne trpi, kak nôva konfirmácijska obléka, štera
hitro premáta i pretésna gráta, i štero si deklice
predélajo za bálsko obléko.

lov, rada je bila, ka sáma ide, kamčibár jo niš-
če ne móti z-gučom vu mišlénji. Náimre tákši,
ki za vékše držijo tračkanje, kak pa predgo, i
náimre zdâ da je vu dúhi nateliko pobita, je nê
želéla lúdi túváristva.

Pô vóre dúga pôť je bila do cérkvi. Z-ni-
kim se je nê sréčala, vsáki se je napré paščo,
da sedelišče dobi vu cérkvi. Čúdnó se je čútila,
ka je sáma jedina, ostávlena, rómáivala vedno
dale od hiže i bližala se proti cérkvi. Donili so
zvonôvje, njih glás njê je misli na one nagno,
ki že vu tom svétom mesti sedijo. Zvoná glás
je obnêmo, nê je čúla nika drúgo, kak samo
svoji stopájov štankanje. Niti edne stvári glás je
nê móto tihoče. Z-cérkvi se je čúlo orgol brnê-
nje. Vküp si je zaključila roké i tak je čútila, ka
njê je srdcé túdi pobožnost obséla. Nadale se
njê je tak zdelo, da bi vu orgol zunénji Nebes-
koga Sodca glás čúla, šteri jo na sôd zové.

Cérkev je nabito puna bila, niedno sede-
lišče je nê biló prážno. Tak je pri cérkvi dveraj

Žalostno je tó, da se sami staršje ne bri gajo dosta za dūšo svoje decé, ki se k Gospod-novoj sv. večerji pripravla. Tákšega hipa bi ro-ditelje ešče z vékšov pazlivostjov mogli nadzo-rovati svoje decé vsákdenéšnje mollietv i vsák-denéšnji dužnosti oprávanje. Pred konfirmáci-jov bi naj vsáki starš odkrito povedo svojemi dū-hovniki svojega deteta falinge, slabosti, hibe i rávno tak njegove jákosti, da bi dūhovnik tak pri decé dūševnoj vzgoji tak znao postópati z tóv decov, ka bi nájbole hasnovito biló za njó. Záto bi pred začétkom konfirmácije z roditeli i z botri konfirmándušov vsigdár eden sestánek, eden raz-govor trbeto držati. Tū bi naj dūhovnik opozoro vse roditele, naj vzákomi svojemi deteti kupijo konfirmácijsko knigo, biblijo i pesmeno knigo. Žalostno je tūdi tó, ka večkrát rávno ti bogatejši ne kúpjo sebi konfirmácijsko knigo, nego pro-sijo i dobijo na pósodo od znáncov. Pa dosta-krát kak bi preveč potrebno biló, da bi tūdi sami roditelje naj znali vsebino konfirmácijskoga ká-téja, ár njihova deca pri konfirmáciji istina zná v kom verje, ali ništerni staršje i botri so tó žé dávno pozábili. Siromaškoj deci naj gmajna ali pa žensko društvo dá rázne knige, naj tá deca občúti svoje cérkvi lúbézen žé té, gda jo pri konfirmáciji gorivzememo v evangeličansko krš-čansko cérkev.

V dosti městaj je žé tūdi samo konfirmá-cijsko včenjé nepravilno. V dosti městaj tó vče-

nje samo vučitel, verevučitel oprávla, dūhovnik pa samo vópita lekcio, v drūgi městaj pa samo dūhovnik oprávla tó delo v jáko krátkom vré-meni i rávno záto je tūdi slab rezultat. Istina težko je tam, gde deca iz filijalni občin samo v sprotoléšnjem vrémeni i mogóče na mēsec ed-nók pride pred dūhovnika.

Nájbógše je, či v šóli sam verevučitel že v celom tistom leti vékšo deco kak konfirman-duše vči i gda pa žé sam dūhovnik začne kon-firmácijsko délo, déca žé skoron znájo vse tisto, ka je potrebno, i občútiťo da je tó koróna nji-hove šolske vzgoje. I v tom slučáji dūhovniki nē trbej samo včúti, nego čas má vzgájati, čas má sejátev vršiti, i tak déca šólo i cérkev vkū-per znájo prikapčúti. Z tákšim skūpnim delom doségnemo tó, da se nam nē samo z minu-mom trbej zadovoliti, nego tū bō tisto vrémen, da na tiste, štere v našo evangeličansko krš-čansko cérkev gorivzememo, tūdi léko zavūpamo rázne dužnosti i oprávké.

Nepravilno je tó mišlénje, da je konfirmá-cija samo decé svétek, na štero so samo sta-rišje, brátja i botri radovédni, nego konfirmácija je cēle gmajne eden nájvékši i nájznamenitēši svétek, na šterom navzóči more biti vsáki gmaj-nar. Záto té svétek tūdi v zvūnēšnoj formi tak trbej pripraviti, naj se v tistom vsi tisti lūdjé veselijo, ki lúbijo lepóto i réd. Tūdi tó se tiče egzáména. Egzámen ne pomēni tó, da bi dūhov-nik samo té nájbógše vópito, ki so pa slabejši,

stojéc obstáta. Rázločne misli so jo obsele v glávi. Etak je právla sáma vu sebi: V.š, či bi se prispodobno tak zgódiťo z tebm, gda vmer-jěš i vu nebeska vráta pridóč ne bi dobila tam mesta za sébe, bi státi mogla i k-koncovi v sra-moti bi se nazáj mogla obrnóti, ár nebi biló za tébe mesta, da si kesno prišla . . . Na té misli se nje je povékšala srdcá bolezen i oči so se nje zaskúzile.

Tak je dober čas pretekao, dokeč je na pamet vzéla, ka nje z ti sirotni žénsek, z šterimi je dobro mēla šegó činiti, z-slédnje stolice kóta edna kiva, ka nje stisne mesto. Tak je tá šla i ponizno si je doli sēla pri nje. Što zná, si je nadale mislila, či ednók zamúdjena i z grēhom obtežena vu nébo pridem, jeli se i tam nenáide edna sirotna ženska, štera mi mesto stisne i svo-je sedelišče si z menom razdeli? Tak za ono malénkost, ka sem žnjóv včínila, mi tak dosta

bode dáta. Teda skúsim, kak veliki nájem má bídti za ono malénkost, štero sem eti na zemli žnjóv včínila. I kak si je pri sirotnoj ženski doli sēla, je tak čútila, ka pri angeli sedi, med an-gelmi jeste i ka tákše blájženo občúťenje bode vu nebeskom orsáji tūdi.

Popēvanje je hēnjalo, dūhovnik je Bogá molo, evangeliom (textuš) je záčao čteti, gmaj-narje so gori stanoli. Naniki je uprav žmetno spadnolo z mirnoga mesta gori stánoti. Vu misli nje je cinkao dūhovnika glás, kak je textuš čteo, šteri se je etak gláso: „Vellm pa vam, ka nebo-dem plo od etlmao z-etoga sáda toga trsa notri do onoga dnéva; gda bom ga plo z-vami nōvoga vu Králestvi Očé mojega“. (Mátaj XXVI. 29.)

Tak je čútila, da bi nje dūhovnik vu srdcé vido, da bi se té reči z-kákšim lēpim obētanjem li nje dostájale i nje želénje se spuni, oslobodi se od mantre domovine, na mirovno mesto pri-

od tisti pa nikaj nê, nego porêdi se more pítati od vsákoga konfirmánduša. Túdi v več městaj se ne brlgajo dosta za réd, tak da egzámen samo níkše kričanje postáne, vživanje svéte večérje pa rivanje i tiskanje eden drúgoga.

V več městaj je túdi žalostno opaziti tó, da dúhovnik konfirmácijski blagoslov na tó ponúca, da diči i hváti ednoga ali drúgoga konfirmánduša i njegove roditelje. Tak se mi vidi, da bi tákšega hipa samoga šatana vido tam navzôči, kak se smeje i veseli. Konfirmándušom dajmo na pôf za blagoslov edino li samo Božo svéto rêč.

Či konfirmándušom spômenski list dámo, tisti naj prav lépi bode, naj bode krasno umetniško delo, túdi slike na njem. Túdi tó je žalostno, da si ga nájvečkrát samo ti bogatejši léko kúpijo i tákšega hipa bi ga jas nájráši popolnoma ostavo, nê da bi ti siromaški v srci z trnjom glédali na konfirmácijski spômenski list. Istina v ništerni gmajnaj gmajna sáma obdarúje vse konfirmánduše z spômenskím listom, túdi jaz bi tó lépo návado povsod priporôčao.

Vôobslúžávanje Kristušove svéte večérje je v dosta městaj samo prilôga bože slúžbe, štero samo kém prve i kak nájbole krátko trbej skončati. Tó je pa tak nê v rédi, ár Kristušova svéta večérja more biti glávni del evangeličanske bože slúžbe. Túdi tam gdé se ne obslúžáva vô po cêlom Lutherovom liturgičnom rédi, se naj popêva

pesem v začétki, pri spôvedí i na konci, pred spôvedjov pa vsigdár more biti predga.

Gdé velike vnožine vernikov živéjo z Gospodnovov sv. večérjov, tam dostakrát tákšo nerédnost, rivanje sem-tá opázimo, da nas srcé boli od tistoga, ka vidimo. Pa túdi tú se dá pomágati. Na tó gledôč je potrebna dúševna vzgoja i opominanje gmajnarov, razložiti njim trbej tó, kakša velika dúhovna vrédnost jeste v Svêtoj večérji. Túdi tú je prvo delo réd držati. Ženske posebi i moški posebi naj prihájajo pred Gospodnov oltár i prvi naj bodo vsigdár ti starejši. Na zádne naj ostánejo tisti, ki bi kak edne družine kotrige vsi vkúper radi prihájali k oltári. Túdi točno moremo povedati ljudstvi po šteroj pôti naj prihájajo i po šteroj naj odhájajo od oltára. Tó bo na hasek nam, našoj cêrkvi, našim gmajnarom i stém veliko uslugo včinimo samomi Jezúši Kristuší, komi naj slúži vse na díko, tak túdi konfirmácija i Gospodnova svéta večérja, i záto se naj vse tó v nájlepšem rédi vrši v našoj evangeličanskoi kršćanskoi cêrkvi, vse ka je pa slabi návád pri včenjê konfirmácie i pri vôobslúžávanji Gospodnove svéte večérje, tisto se naj povsod odprávi. H.

**Vsákoga evangeličanca dužnost je,
da podpira i širi
„Dúševni List!“**

de, vu nebeski dom. — Na smrti vrêmen si misléča, se je radúvala, ali dônok jo je nezgovorna bolezen obvezéla. Na tó si je mislila: Dobro bi bilô preminôti, počivala bi i mogôče se níti nebi žalostili, či odhájam z-ti živi. — Mogôče — si je premišlávala nadale — či me ednôk nede — znábídti si večkrát zmislíjo na méne, nátmre, či de se za edno ali za drúgo trbela poskrbeti, za koj sem se jas méla šegô skrbeti? — Či bi mrla, deca bi znábídti se spominali, ka je dônok škoda, ka so nam mama mrlí. — Bôg drági, jeli bi me štoj objôkao, či bi me zdá položili vu grob i zemlé grúde bi ropásale po mrtvečoj mojoj škrinji? — Ah, či bi tak pred trêmi létí mrla, dobro znam, ka bi se jáko plakali za méne. — Tüváriš bi tak čúto, kak komi se srdcé pôči, ali či zdá vmerjém, znábídti nišče nebode stao pri posteli mojoj i či dnes zaprém dolí oči moje, mogôče bi tak čútili, ka se njim je žmeten ka-

men odvâlo dolí z-srdc njihovi, ka je zburkanja kamen zničeni.

Jáko pečéče skuzé je čútila Nanika mati na srdci svojem, čútila je, ka se té skuze skázejo na njénom obrázi. Grozna njê je bila tá misel, či bi tak mrla, kak zburkanja kamen, kak težka pečina na srdcáj, či bi tak odhájala, ka je ona tákše dveri bila, štere so od familije blájženstvo záprle. Velika bolezen jo je obvezéla, komaj se je zadržála od glasnoga joča. Boleznost jo je trápila, misli so se njê vkúp zaplele, dokeč njê je k koncovi dúhovne njéne kmice rêč Božo gláséčega dúhovnika grméči glás nê razvédro.

Rêč Boža (predga) se je etak glásila: „Jezúš je obslédnjím bio vkúper z vučenicími. Premislíte si: nišče z vás nevê gda bode obslédnjím vkúper z-tími svojími, — nišče ne vê, gda de nje-ga slédaji dén? Vzemite záto vu srdcá vaša tó opominanje i premislíte si dobro, kelkokolikrát

Da sem jáko srečen!

Jánoš oča je pri stôli sedéč novine čteo. Deca so se okôli stola vršenila, zménjala. Mati je pa hižo jemála vréd. Novine je prečteo, doli je djao na sto i od blájžene radosti napunjen, si zdehnovši, je gori skričao: Ah, da sem jáko srečen! Zménjajôca deca so k-njemi bežala i te najstarejši ga je pitao: Aĵta lahko ste pèneze najšli, da právite, ka ste srečni? Dajte nam túdi endvá dinára, ka si od turčina sladoléd kúpimo i mi mo se túdi za srečne držali!

Ah, deca, ka je tó za guča? je je oča ká-rao. Ví tak mislite, ka je samo on srečen, ki dosta pènez má? I žalôdec si napunjava Bóg zná, z kakšim sladčecom! Pa je práva radost i blájženstvo tó, či mi občútimo i prerazmimo g. Bogá dobróto, ka smo k-ovim drugim primérno, dosta bole srečnêši.

Na tó je k-stôli stôpila túdi tívárišica, mati, erkôca: Nê samo deca, nego zdá že sem i jas náležna znati, kakda moreš ti vu vezdášnjem teškom vrèmeni sebé za srečnoga praviti? Céli svét se k-bojni pripravila, v-dosta méstaj že túdi tečé krvi prelejšanje. Vsáki se stara, ka nam prinesé prišestnost. Jas si túdi dostakrát premišlávam i náimre v noči nemrem spatí. Té túžne misli me postrahšújejo, ka i tebé notri pozovéjo k-vojákom i tak sáma ostánem z decôv, ka bode znami? Pri tákšem položáji bodôči, se kakda moreš za srečnoga držati?

ste vkúper z svojimi lúbeznivimi, ka mogôče tó zná biditi slédnja prilika. Kelkokrát se je že zgô-dilo, ka je oča, ki je opoldné vu vedrnoj vóli vkúp sedo pri stôli z timi svojimi — večér pa je že na mrtvečoj postelo položení. — Keliko máter se je med kúhanjem hráne za srdcé zgrabilo i mrtvo vkúpspadnolo, dokeč je ona hrána, štero je z-lastnov rokôv správjala ešče pri ôgnji bila. Malo prvle so njê roké ešče delavne bilé, ali vu prišestnoj minúti so se njê obdrđjene doli povisnole. Kelko mladéncov so vu vrèmena nôči mrtve prinesli domô, ki so večér ešče vu krepkom zdrávji odhájali od rodítelov hiže.

Kak dobro bi bilô, či bi si vsáki prav premislo, kaj ona prilika, gda je z-timi svojimi vkúper, túdi slédnja zná biditi. — Či bi vsáki z-tém činénjem bio napunjení, zagvúšno bi prijétne i mile reči gúčao tim svojim i prijéten spómenek bi nihao pri ti svoji, ki bi se ešče po dug-

Jánoš oča je na tó etak odgôvoro: Eti vu novinaj sem od dvá tákšiva kraja čteo, šteriva prebivalci so uprav nesrečni. Doli si sposedte esi k-meni, da Vam povém na keliko smo dosta bole mi od té srečnêši. Hválo smo dúžni dati Gospodnomi Bôgi, našemi nebeskomi Oči i nê samo Vam ščém tó povedati, nego doli spišem i notri pošlem v-naš Dúševni List túdi, naj ovi drúgi túdi prečtêjo i spoznajo z menom vréd, nakeliko smo srečnêši i nakeliko bole smo dužni našega nebeskoga Očo za njegovo dobróto dičiti.

Te prvi glás od toga guči, ka v Júžnoj Ameriki jeste eden orság Chile. V tom jeste edna držéla Antofugosta, štera je od toga znamenita (ali bole nesrečna) ka po celom svéti vu toj držéli najmenje deždža prihája. Vu deždžôvji je nájsiromaškêša. Vu Južnoj Ameriki, náimre Argentiniji i Brazilliji dosta naši prèkmurski slovenski bratov živé, ali tak mislim, ka ji v Chilliĵi nega. Letos julija 27-toga je velikí deždž, oblákspadáj prišao. Vu Antofugosta držéli je že od desét lét mao nê bilô kaplo deždža. Li zdaj. — Od desét lét mlájša deca, ki so ešče deždža nê vidili i ti starêši túdi, ki so ga v deseti leti zdá meli pá priliko viditi, so vesélo glédali gori proti nébi, čúdivajôči se nad tém rétkim pripetjom i vidénjem. Lúdjé starêši i deca so se doli sposlekli i veselili tomí kôpanji, ka njim je deždža voda doli zaprála tēlo. Hváto so dáli Gospodni Bôgi za té dugo lét čakani Boží blagoslov. Zemla se je globoko navlažila, nárasje so se z-

šem vrèmeni blájženo spómekli žnjega, govoré-či: „Gda je obslédnjim vkúper bio z nami, tak da bi čúto, ka smo obslédnjim vkúp, tak prijétno i lúbeznivo si je zgovárjao z nami!“ — Ali on, ki je vu žitka svojega slédnjem hipi húdô gúčao, bogme težki spómenek nihá za sebm, kak britka tožba ga teží na srdci, da njemi vu vmiranjá hipi misli čúдно pred njega postavijo celoga njegovoga žitka znáňanje: kak teško njemi má spádnosti tó znáňje, ka húdi spómenek nihá za sebm vu ti njegoví srdcáj.

— Premislite si, kaj nikák pri stôli sedéči vživa vsa ona dobra, štera je od Bogá vzéo i med tém se svájúje, preklinja, gnúsnost guči, — jeli tákši nečúti vu vméranja hipi, ka njemi srdcé oster meč boda? I kak teško ostáne vu ti njegoví srdcáj ono znáňje, ka je vu zburkanji odhájao od njih? — Bóg drági, kama je odhájao?!

(Dale príde.)

čúdnov hitroščov povékišavali. V Chili so veliki bregóvje, vu nji se dosta kufra, srebra nahája. Lüdje navékše z-bajcarstva živéjo. Pri brežin spodinaj ogradčeke rédijo, v-štere sadoveno drevje, navékše naranče pôvajo, gájijo i zelenino; vodô z-edne velike ozdaleč tekôče vodé vdáblajo, z-tov polévajo i rodno včiniijo zemlô. Vodô túdi za pitvino i kúhanje z té tekôče nosijo visiko na bregé, vu svoja stanovánja. — Zagvúšno je tó zadosta težki žitek.

Te drúgi glás novin z-Nôve Quineje otoka guči. Tú je pa tó veliko zménkanje, ka v daléke krajinaj nega vodé. Lüdje zaman kopajo slúden-ce. Vodé ne najdejo. Tú li tak pridejo k vodé, ka deždža vodô vu velike z cementa napravlene jame, vu lagve správiijo vkúp i tó pijéjo, na kúhanje nūcajo i na drúgo potrebčino. Samo ka je tú jáko velika hica. Tákša voda se hitro segréje i skvari. Zvôntoga je pa ta najvékša nevarnost tó, ka vu tákšo vodô zneséjo tam povoli bodôči mefúlcí i spokrijejo svoja jajčica, od šteri nevarni betegi zhájajo. Edna diakonisa, štera je z Schwájca poslána v Novo Quinejo betežnike obravnávat i med poganmi evangeličansko vero razšúrjavát, je edno srdce genlivo pismo pisala domô k-roditeiom. Piše, ka jáko, jáko želé domô pridti. Rada bi svoje roditeie vidla i želela eden pehár friške vodé piti, ár je brezi té žitek mantra. Jeli smo mi tak nê srečnêši i blájženêši, ki gdakoli eden-eden napítek friške vodé lahko pijémo. Štero pa prinas lahko v obilnosti vžíva ešče i te nájsiromaskêši človek. Jeli nam je nê potrebno tákšega hipa vso nevoló, túgo, pozábiti i Gospodnomi Bôgi hválo datí, ka smo nateliko srečni!

Kováts Štefan.

Prosim, náj se moje imé ne nūca i se náj nišče ne imenúje lútherana, nego krščenika. Ka je Luther? Včenjé je vendar nej moje! — Luther.

Tô je vera, če se edno srcé za vso pomôč, miloščo i trôšt k Bôgi obráča v vsakšoj nevôli. — Luther.

Evangeličanski kalendari

za 1940. leto je zgotovleni i se dobi pri vsákóm evang. dúhovniki i v trgovini Hahn Izidora v Soboti. Vsém evangeličancóm ga priporočamo, da si ga naj kém prvle kúpijo.

Ženski kotlíček.

Spômenek naši mrtvi.

Dén mrtvecov ne spádne v naše evangeličanske svétke i dônok se mi vidi vrédno, da túdi od toga dnéva premišlávamo malo. Dén mrtvi je! Že stô lét držimo tó návado, da se spominamo na ete dén svojí preminjeni. V Koreninjena je návada že túdi med nami evangeličánmi, da vužgemo svéče njim na spômenek. Lépa je tá návada i túdi hasnovita. Z žalostjóv morem pripoznati, da nindrik na svéti sem nê vidla tak zapúščene cintore, kak rávno pri nás po vesnicaj. Čelo leto so grobi poraščeni z trávov, da se dostakrát niti križ ne vidi. Nega potí, samo neenáka zemla, pozábleni grobi, nindrik urejeni i z korinami nasajeni grob. Zakaj je tó prav za prav? Nej so zaslužili naši drági mrtveci, za štere včási telko skúz točimo, malo spominanja? Nej je potrebno, da bi bio velki drági križ na grobi, dônok se lejko pozna na njem lúbéča rôka, štera ga vrédi drží. Deca, glédajte na grobe svojí starišov, ár stem najbole skázete poštenjé pokojnim. Túžna túvárišica vzemi si čas i drží v rédi grob svojega prerano pokojnoga možá. Nede samo tebi v veselje, celoij vési de v ponos, če je cintor v rédi. S tem dokážež, da verješ v živlénje po smrti, v goristanénje i vekivečen žitek. Dén mrtvecov je lépi svétek. V večérnom mráki se razsvetli cintor i daleč okóli svéti mirna lúč svéč. Osnajženi je, pun korin i friškoga zelénja. Te se dúša zgene v mehkoj žalosti, te ti pride mogôče pitanje, kak dugo boš ešče ti hodo po cintori, gda koli tebé prineséjo esi na večer počinek. Túhi grobóvi so najbole zgovor-na predga. Vsáki grob ti posebe guči: „Povrni se na pôť pravice, na Božo pôť, ár nigdár ne vêš, gda pride tvoja vóra“.

Záto bi vam priporôčala, idite večkrát na brúttiv, nej samo na svétek. Vsáko pôť prinesite falat spoznanja s seobm. Vam je tó samo hasnovito, če vás vsigdár kaj spomina na krátek čas zemelskoga žitka, da se ognemo gréhi i živémo tak, da lejko vsáko vóro račun dámo od svojega živlénja.

Na cintori so pôleg lépi okinčani grobóv túdi tákši, šteri so pozábleni, za štere niti na vsej svétcov dén nišče ne skrbi. Drága ženska, če si opravila grob tvojega lúblénoga, idi i vséči ešče na tistom pozáblenom grobi pákrát z motíkov, očisti ga od tráve i deni pár lépi korin na njega. Mogôče niti ne vêš, što leži tam, vseeno je, dúša se gvúšno veselí, če te vidi v tvojem dobrom deli.

Na svétek mrtvih náj nišče od nás nede pozábleni.

Frida Kováts.

Dentist EMIL PERC

se je preselil dne 8. oktobra t. l.

s svojo **ZOBNO PRAKSO**

v hišo PREKMURSKE BANKE na Aleksandrovi cesti št. 24. v MURSKI SOBOTI.

Lutherova molitev v Wormsi leta 1521.

Vsamogôči, vekivečen Bôg! Kákši je ete svét! Kak vkani človeka! Kak málo i slabo je zavüpanje lüdi v Bogá! Kak slabo je tēlo i kak delaven je vrág po svoji apoštolaj i svetski môdraj! O Bôg! oh Bôg! o tí, moj Bôg! Tí, moj Bôg, stoj mí na stráni prôti vsemí rázumí i vsój modrosti svetá. Včini tó! Moreš tó včiniti, samo tí! Vendar se nejdé za moje dugovánje, nego za tvoje. Vendar nemam eti nikaj za iskati za svojo osébo. Ráj bi si želo dobre, mirovne dnéve. Ali tvoje je tó dugovánje, Gospodne, štero je pravično i vekivečno. Stoj mí záto na stráni, veren Bôg! Ne zavüпам se na nikšega človeka. Zaman bi bilô i zôbston, vse je slabo, ka po mesej diši. Bôg, o Bôg, ne čúješ me, moj Bôg? Si mrtev? Nej, tí nemreš mréti, tí se samo skriješ. O Bôg, pomagaj mí tak vu iméni tvojega lüblénoga siná Jezuš Kristuša, kí moja obramba i moja pomôč more bití, moj trdí grád, po môči tvojega sv. Dühá. Gospodne, gde se müdiš? Tí, moj Bôg, gde si? Prídi, prídi, jaz sem pripravleni celô svoje živlénje áldüvati kak krotek ágnec. Ár pravično je tó dugovánje i tvoje je. Záto se nigdár neščem od tébe lôčiti. Svét moje düšne vésti ne obláda, pa če bi pun vragôv bio i če bi včasi prepravo moje tēlo, štero je ja tvoji rôk delo i stvorjénje. Samo nad tēlom májo môč; düša je tvoja i tebi sliši i ostáne tūdi pri tebi na vse veke. Amen. Bôg, pomagaj mí! Amen. Poslov. D.

31. oktober 1517.

31. oktobra 1517. leta pôdné ob 12. vóri je eden barát wítemberškoga auguštinskoga klôštra, že poznáni kak predgar i vseučilišni profesor, pribio na dveri grájske cerkve 95 stávkov „z lübézni i práve vrēlosti, na svetlost prinesti pravico“. Doktor Luther Márton je ešče nej znao, kama de ga vodo té stopáj. V spôvednici je spozno velko nevarnost odpústkov, štere je rim-

ski pápa dao odávati, náj si tak správi potrebne pēneze za zídanje cerkve sv. Petra v Rimi. Lüdstvo je, zaslepleno od predgarov odpústka, vesélo kúpüvalo one listke, šteri so njim odpúšćanje vsej grēhov obećali. Kúpüvali so je celô za mrtve, náj bi se oni réšili peklenski mok i včasi v nebésa zastôpili. Luther je nej mogo nēmo glédati tó nesrámmo kúpčljo. Šlo se njemi je za zaslepleni národ i zdigno je svoj opominajóči prst. Ali rimska cerkev se je nej dála povčítí od ednoga baráta. Tak je oni hip, v šterom je Luther pribio na cerkvene dveri svoje stávke, rojstna vóra reformácije.

V spôdnjem prinášamo nájznamenitejše stávke z oni 95 pravíc reformátora krščanske cerkve:

1. Gda je naš Gospôd i Vučitel Jezuš Kristuš pravo: „Včinte pokôro!“ je šćeo, náj celo živlénje vernikov pokôra bode.

21. Vsi predgari odpústkov blôdijo, kí nazveščávajo, ka se človek po odpústki pápe réši kaštige i se zveliča.

27. Človeči návuk predgajo oni, kí právijó: kak hitro zacinka pēnez v ladici, se düša réši očiščávajóčega ognja.

32. Što misli, ka de se zavolo odpústka zveličo, s svojim vučitelom vréd na veke skvarjeni bode.

36. Vsakši zaistino pokôročinéci kršćenik zadobi tūdi brez odpústkov popolno odpúšćanje.

43. Kršćane trbej včítí, ka oni, kí siromákom dá i potrebim posôdi, bole včini, kak če bi si odpústek kúpo.

45. Kršćane trbej včítí, ka oni, kí vidi strádajóčega i svoje pēneze vendar za odpústek dá, si ne správi pápovoga odpúšćanja, nego božo srditost.

46. Kršćane trbej včítí, ka so düžni, če nemajo preveč víšešni pēnez, si je za svoj živež obdržati, nej je pa za odpústke zaprávlati.

62. Právi zaklád cerkve je evangelium bože dike i milošće.

63. Praviti, ka je križ odpústka (šteri se je za vrēmena odávánja odpústka v dotičnoj cerkvi postavó) ednáke vrēdnosti, kak Kristušov križ, je preklinjanje Bogá.

94. Kršćanje se náj opominajo, ka se náj pašćijo svojega poglavnika Kristuša nasledüvati prék kaštig i smrti i pékla.

95. Ino se tak ráj v tom vüpajo, ka prék vnôgi nevôl pridejo v nebeško králestvo, kak da bi se pa trôštali: Nega nikšé nevarnosti! D.

Tetzel.

Velki svétek je, če on v kákši váraš pride: zvonôvi zvonijo, velka procesija ide pred njega, na čeli z dúhovščinov, baráti, varaškím tanáčom, vučíteli z decov, potom pa možjé, ženske i deca z zástavami, svéčami i popévanjem. Te eden velki možák stôpi s kôl i gda stápa pred nêmimi vrstami pobožno ga glédajôči lúdi, velki križ neséjo za njim s pápovím grbom, šteri de kinčo nájvekšo cérkev váraša. Sam pa drži v rokáj velko knigo, vézано v rdéči žamet i obitoga z zlatóm: v njem je pápova bula od nôvoga odpústka i edna drúga, štera raskláda čést pápovoga komisára:

„Mi, deséti Leo, rimski pápa, sluga slugov, Kristušov namestnik na zemli, Petra i Pavla naslednik, smo dáli gospôdi Tetzel Johani, dominikanskomi baráti, apoštolskomi komisári i predgari po Nemčiji, oblást, bogáto odpúščanje grêhov tálati po vsem svéti. Gospôd Tetzel Johan lahko réši od vsej grêhov, šteri odpúščanje si je pridržo apoštolski stolec, rávno tak od nespokorjeni i nevadlúvani grêhov, lahko v smrtnoj vôri nazvešáva odpúščanje vsej grêhov i kaštig, štere bi v očiščávajôčem ognji mogo prestáti i lahko zapré peklenska vráta, odpré pa dveri paradížoma“.

V prišestni tédnaj skoro vsáki dén predga té zmožen odposlánc Kristušovoga namestnika i ponúja miloščo, štero je pápa ponúdo svojim vernikom:

„Iščite Gospodna, ár je blúzi i ga lahko nájdete! Ne čújete glása svojí kričéči pokojni starišov i drúgi, ki právijo: Smilújte se nás vendar, ár nás bíje boža rôka. V žmetnom trplénji i moki smo, s šteri nás lahko z málimi pénezi réšite i vendar ne včinite to!“

Gda je etak pred njé postavo moko njih lúbléni, s šteri bi je zlehka réšili, te nadaljáva, govoréč od haska, šteroga si za sébe vzemejo z odpústka: „Lehko se vam odpústi vsa nerédnost v vašoj slúžbi, vse ka ste si z nepravícnostjov i norénjom spravili. O vi, ki ste nej spunili svojí Bôgi dáni oblúb, o vi tóvají, razbojníki i práznické! Zdaj je vrémen, poslúšati boží glás, ki nešče smrt grêšnika, nego ka se náj povrné i živé. Povrnite se tak k svojemi Gospôdi i Bôgi! Znájte, ka za vsakši smrtni grêh po pokôri i spôvedí 7 lét morete trpeti ali v etom žitki ali v purgatoriumi. Kelko smrtni grêhov si spráвите na dén? Kelko na teden, mēsec, leto — v svo-

jem celóm živlénji? I zdaj si neščete za frtál rajnška edno písmo kúpiti, štero vašo nesmrtno dúšo zagvúšno v nebésa správil?“

I potom sam stápa k ladici i skazlívoga obráza lúči eden pénez v njega, šteri glasno zacinka i te právi Tetzel: „Hvála Bôgi, zdaj se mi več nej trbej žalostíti i skrbeti za dúšo svojega nevolnoga sorodnika!“

I potom pridejo drúgi, v prvom rédi stáre mamice, spitávajo, tanáčívajo se, ešče ednók si dájo vse raztolmačiti i preračúnávajo, kelko májo ešče v žebkaj . . . D.

Rázločni máli glási.

Radosti glás: „Znajôči, ka se ne spraviča človek z dél právde nego po veri, štera je vu Jezuš Kristuší i mi smo vu Jezuš Kristuší vervali, naj se spravičamo z vere vu Kristuší i nej z del právde; ár se z del právde ni edno tēlo ne spraviča“. (Gal. 2, 16)

Dúhovniška spôved i konferenca predsedništev naši gmajn i seniorátni čestnikov novembra 2-ga bode držána v Soboti.

Glávno správišče i ôsvetnost gláv-noga drúštva Gustáv Adolfa za Jugoslávijo novembra 4. i 5-ga bode držána v Novom Sádi.

Turobni glási. Zánjni mēsec so se z Puconske fare odsellili vu večnost: Hašaj Ana, roj. Veren na Gorici, stara 37 let; Kúhar Jánoš v Puconci, star 51 l.; Péček Mikloš v Sebeborci, star 81 l.; Godina imre v Pečarovci, star 74 l.; Flisar Mihálj v Brezovci, star 52 l.; Rôdi Štefan v Sebeborci, star 18 lét. — Naj májo sladtek grobni sén i blážno goristanénje!

Polta: G. Mikola Šándorl Budapešt. Na želénje njim od naši prékmurski časopisov račun pošlemo, kak návadno. Kalendarije túdi v návadnom računí pridejo. Na Dúševen Ljst nakázani sto din milodár srdcá hválimo i z-ednim kvittéramo. Srdčen pozdráv. Redítelstvo.

Delo znotrêšnje mislje. Po stánji od 1. julija 1939 razpolága znotrêšnja misija v Nemčiji nad 4100 nástavami z 34.000 delavnimi močmi, nájveč diakonisami. Od onoga računa nástav odpádne na bolnice i podobne nástave 842, na nástave za oskrbovánje i vzgájanje mladine 1287, na otroške vrtce nad 2000. Zvún toga dela

znotrešnja misija v 4547 gmajnaj z 6778 diakonisami. Ete številke z dela znotrešnje misije malo ovádijo z lúbézni i áldovnosti, štere se za njimi skriva. Samo oni poznajo móč i blagoslov toga dela, ki so že v dotiko prišli z nástavami znotrešnje misije naše evang. cerkve.

V Egipti se je naštelo med 16 milijóni vsega prebivalstvu 1 milijón krščanov. Amerikanska i britanska biblijska družba zdržávata v Egipti 32 kolporterov. V zád-njem leti so tej ódali 153 jezero svéti pi-sem. Tak je vsakši kolporter ódo poprêč-no 5000 biblij.

V Schwarzachi pri Salzburgi so se med velikimi ósvetnosti spominali oni 20 jezero evang. kmetov, ki so leta 1732 zapústiti mogli svoj dom i svoje vérstvo zavolo svoje evang. vere. Ousvetnosti so se udeležili túdi vnógi potomci oni izgnáni kmetov.

V túhini živóče verebrate pozávamo, náj si prištelajo pri uredništvu Dúševnoga Lista

Kalendari za 1940. leto.

V ednom kráji živóči si ga náj vkúper naróčijo. Naročila prosimo na naslov: Flisár Jánoš, vpok. vučitel, Murska Sobota. Priporóčamo pa že zdaj naročilo, ár se lahko zgodi, da kalendari sfali.

Dogodki zádnejga mēseca. Nemčija je vkúper z Rusijov zavzela celo Poljsko. Ukrajince i Beloruse je dobila Rusija, Poljake pa Nemčija. — Hitler je po zavzétji Poljske v velkom rádijskom govori podao mirovno ponúdbo Franciji i Angliji, v šteroj právi, ka Nemčija samo ešče edno zahtévo má — povrnitev kolonij — i te je gotova razprávlati od mira i velkoga gospodárskoga sodelovánja vsej držáv. — Anglija i Francija sta ponúdbo odbile, nakoj je nemška vojska prešla v vékšo delavnost. Na mórji so potopili več velki angleški bojni ladij, angleži pa so potópili več nemški podmornic i sestrelili več bombnikov. Na francoskoj fronti je zbrála Nemčija 80 divizij — okrôg pôdrúgi milijon vojákov i ogromno bojnoga materijála. Čáka se, ka nemška vojska túdi eti preide v napád. — Rusija je z málimi baltskimi držávami sklenila vojaško pogodbo i s tem so one prišle pod rusosko nadoblást. Nemci z oni držávic se preselijo v Nemčijo. — Na posredovánje Jugoslávije sta Vogrska i Romunija odpoklicale vojsko z granice. — Vogrska, Romunija i Jugoslávija pripravljajo medsebojno prijátelsko pogodbo. — Volitve v naš senát bodejo 12. novembra. Izvoli se 47 senátorov. Hrvaška de méla 13 senátorov Slovenija pa 4. — Banovina Hrvaška dobi 29 procentov držávnoga próračuna leta 1939-40.

MIRO DOMAJNKO MURSKA SOBOTA ALEKSANDROVA cesta 23.

PRVO PREKMURSKO POGREBNO PODJETJE

SKLADIŠČE PRI POKOPALIŠČU.

Sprejemem naročila tudi za sveže vence !!

Izposojam mrtvaški oder (ravatal) in voz.

Izvršujem: kompletno pogrebe, prevoze in izkope vse po zmerni cení.

PRODAJAM:	Nagrobne vence umetne od	Din	60—
	Mrtvaške rakve mehki les od	Din	160—
	Mrtvaške rakve trdi les od	Din	750—
	Mrtvaške rakve kovinaste od	Din	1250—
	Mrtvaški prti (šlari) nav. od	Din	30—
	Traki za vence od	Din	20—

IN VSE DRUGE POTREBŠČINE!

POPOLNOMA DOMAČE PODJETJE!!!